

เงื่อนไขทางสังคมที่มีผลต่อปรากฏการณ์การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ
: ศึกษากรณี โรงเรียนอาชีวะแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร

นายทิวา วงศ์ธนาภา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-355-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16990948

**SOCIAL CONDITIONS CONTRIBUTING TO VIOLENCE AMONG
TECHNICAL COLLEGE STUDENTS : A CASE STUDY OF
ONE TECHNICAL COLLEGE IN BANGKOK METROPOLITAN AREA**

MR. TIWA WONGTHANAPA

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULTILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY
GRADUATE SCHOOL
CHULALONGKORN UNIVERSITY**

1996

ISBN 974-634-355-6

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ทิวา วงศ์ธนาภา : เงื่อนไขทางสังคมที่มีผลต่อปรากฏการณ์การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของ
นักเรียนอาชีวะ : ศึกษารณิโรงเรียนอาชีวะแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร (SOCIAL
CONDITIONS CONTRIBUTING TO VIOLENCE AMONG TECHNICAL COLLEGE STUDENTS:
A CASE STUDY OF ONE TECHNICAL COLLEGE IN BANGKOK METROPOLITAN AREA)
อ.ที่ปรึกษา : รศ. สุรัชชัย หวันแก้ว, 138 หน้า. ISBN 974-634-355-6

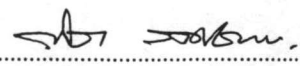
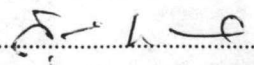
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจในปรากฏการณ์การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของ
นักเรียนอาชีวะ โดยมุ่งความสนใจไปที่เงื่อนไขทางสังคมภายในบริบทและสภาพแวดล้อมของสถาบันว่า
มีกระบวนการทางสังคมอะไรที่เป็นแบบแผนและกลไกที่นำไปสู่การเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของปรากฏการณ์การ
ก่อเหตุทะเลาะวิวาท และนักเรียนนักศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีโลกทัศน์และกระบวนการให้เหตุผลอย่างไร
ในพฤติกรรมกรรมการก่อเหตุทะเลาะวิวาท

ขอบเขตของการศึกษา เป็นการศึกษาจากโรงเรียนอาชีวะแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร
โดยใช้วิธีการศึกษาแบบธรรมชาติ ซึ่งจัดอยู่ในระเบียบวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูล
ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การวิเคราะห์ข้อมูล
ใช้การตีความเพื่อหาความหมายของข้อมูล และสร้างข้อสรุปด้วยวิธีการอุปนัย การนำเสนอผลการศึกษา
เป็นในลักษณะของการพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมการรับน้อง ค่านิยม ประเพณี พิธีกรรม ระบบสัญลักษณ์
รวมทั้งกระบวนการปฏิสังสรรค์ของบุคคลในสังคมทำให้เกิดแบบแผนของสังคมที่เป็นกลไกสำคัญต่อการเกิดขึ้น
และดำรงอยู่ของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท คือ การเกิดตัวตนแห่งสถาบัน การให้ความหมายและการตีความ
ความรู้สึกแห่งศักดิ์ศรี โดยแบบแผนของสังคมเหล่านี้ ทำให้บุคคลเกิดโลกทัศน์และกระบวนการให้เหตุผล
ต่อพฤติกรรมกรรมการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ในลักษณะที่เป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมนักเรียนอาชีวะ และมีความ
สมเหตุสมผลตามกลุ่มอ้างอิง จึงมีพฤติกรรมกรรมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทมาโดยต่อเนื่อง

ภาควิชา ..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา ..... สังคมวิทยา
ปีการศึกษา ..... 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C430330 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY
KEY WORD: SOCIAL CONDITIONS / VIOLENCE / TECHNICAL COLLEGE

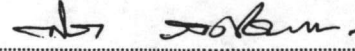
TIWA WONGTHANAPA : SOCIAL CONDITIONS CONTRIBUTING TO VIOLENCE AMONG
TECHNICAL COLLEGE STUDENTS : A CASE STUDY OF ONE TECHNICAL COLLEGE IN
BANGKOK METROPOLITAN AREA. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SURICHA
WUN'GAEO, 138 PP. ISBN 974-634-355-6

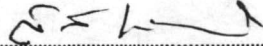
The purpose of this study is to understand an important social phenomenon of conflicts actually leading to fighting between technical colleges in Bangkok metropolitan area. Emphasis is given to specific socio-cultural contexts in which the phenomena occur, i.e. how in particular situations, students organized themselves as an informal power group. This concerns with symbols, rituals, and interactions among individuals in specific ways so as the group spirits perpetuated through time. A technical college is purposively selected. The author has participated in various activities in order to gain deep insights into the causes of conflicts and of their groupness which articulating through rituals and symbols and interactions among themselves. It is under a close observation that causes can be revealed.

ภาควิชา.....สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา.....

สาขาวิชา.....สังคมวิทยา.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิสิต..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน ซึ่งต้องขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย โดยเฉพาะ ท่านรองศาสตราจารย์ สุริชัย หวันแก้ว ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ช่วยให้คำแนะนำ และช่วยเหลือแก้ไขอย่างจริงจังตลอดเวลา ขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์ จันทวานิช ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คุวินทร์พันธุ์ กรรมการ ซึ่งให้ความเมตตาเอาใจใส่ต่อศิษย์และช่วยชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ให้สามารถลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ที่ได้ให้การสนับสนุนในการศึกษาเล่าเรียนตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ตลอดจนพี่ชาย พี่สาว ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการศึกษาของผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณสำหรับ ท่านผู้บริหาร โรงเรียนที่อนุญาตให้เข้าไปศึกษาได้ และท่านอาจารย์มนตรีผู้เป็นที่เคารพของศิษย์ชาวอาชีวะทั้งหลาย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ชาวสังคมวิทยาทุกท่าน ขอขอบคุณคุณคุณเกียรติชัย สารเสวต ผู้เป็นกัลยาณมิตรของผู้วิจัย ที่คอยชี้แนะและให้กำลังใจต่อผู้วิจัย ขอขอบคุณพี่นิรมลจากกองสารวัตรนักเรียนที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และขอขอบคุณคุณคุณภัทรา บุนนาค เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณน้อง ๆ ชาวอาชีวะทุกคน โดยเฉพาะ แอ๊ด ปุ๊ก อู๊ด ตัน เอกเส ต้ม หมี่ กม ชัง ฯลฯ ที่ให้การต้อนรับอย่างดีต่อมิตรผู้มาเยือนเช่นผู้วิจัย สุดท้ายขอขอบคุณคุณคุณยุพิน ค.ช. สิปปกร ค.ช. ธนพร แห่งตระกูลวงศ์ธนาภา ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นกำลังใจที่ทำให้สามารถฟันฝ่าอุปสรรคจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยมิได้เอ่ยนาม ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	10
1.3 ขอบเขตในการศึกษา	10
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา	
2.1 ลักษณะและการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์สังคม	13
2.2 การมองปรากฏการณ์ทางสังคม	14
2.3 การมองปรากฏการณ์การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน อาชีวะ	17
2.4 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา	19
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 แนวคิดของระเบียบวิธีการศึกษาแบบธรรมชาติ	33
3.2 การเลือกสนามและประชากรที่ศึกษา	39
3.3 บริบทของผู้วิจัยในสนาม	42
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการศึกษา	47

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ภาพรวมของปรากฏการณ์การก่อเหตุทะเลาะวิวาท

4.1 ประวัติความเป็นมา	49
4.2 พัฒนาการ	53
4.3 บริบทของปรากฏการณ์	58
4.4 ข้อมูลและสถิติ	61
4.5 ทิศนะของสังคมต่อสาเหตุ	66
4.6 มาตรการการแก้ไข	67

บทที่ 5 ผลการศึกษา

5.1 ข้อมูลเบื้องต้นของ โรงเรียนอาชีวะที่ทำการศึกษา	69
- ที่ตั้ง	69
- ประวัติความเป็นมา	70
- ประชากร	72
- ความสัมพันธ์ภายในสังคม	73
- การรับน้อง	74
- ระบบค่านิยม	76
- สิ่งที่เคยรพัสกการะ	77
- งานประเพณีและพิธีกรรม	78
- เอกลักษณ์	79
- วิธีชีวิตภายในสังคม	81
5.2 ข้อมูลด้านการก่อเหตุทะเลาะวิวาท	82
- ลักษณะของเหตุ	82
- เงื่อนไขของการเกิดเหตุ	84
- รูปแบบและวิธีการ	87

สารบัญ (ต่อ)

5.3	ข้อมูลด้านการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาท	89
-	โรงเรียน	89
-	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	90
5.4	เงื่อนไขที่นำไปสู่การเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท.	91
-	การเกิดตัวตนแห่งสถาบัน	92
-	การให้ความหมายและการตีความ	95
-	ความรู้สึกแห่งศักดิ์ศรี	98
บทที่ 6 บทสรุป		
6.1	สรุปผลการศึกษา	105
6.2	ข้อจำกัดในการศึกษา	107
6.3	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	108
รายการอ้างอิง		110
ภาคผนวก		116
ประวัติผู้เขียน		138

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนครั้งที่นักเรียนนักศึกษาก่อความไม่สงบและทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประจำปีการศึกษา 2521 - 2525	62
2	แสดงจำนวนครั้งที่นักเรียนนักศึกษาก่อความไม่สงบและทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประจำปีการศึกษา 2532 - 2536	63
3	แสดงสถิติผลการควบคุมนักเรียนนักศึกษาของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน ในประเภทความผิดก่อเหตุทะเลาะวิวาทและพยายามจะก่อเหตุทะเลาะวิวาทตั้งแต่ พ.ศ. 2531 - 2537	65
4	แสดงวันนักเรียนนักศึกษาก่อความไม่สงบและทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ประจำปีงบประมาณ 2532 - 2536	117
5	แสดงช่วงเวลานักเรียนนักศึกษาก่อความไม่สงบและทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ประจำปีงบประมาณ 2532 - 2536	118
6	แสดงรายละเอียดสถิตินักเรียนนักศึกษาก่อความไม่สงบและทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ปีงบประมาณ 2536	119

สารบัญแผนภูมิ

ฉ

หน้า

กระบวนการเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของปรากฏการณ์ก่อเหตุทะเลาะวิวาทของ นักเรียนอาชีวะเฟื่องทอง	103
---	-----